

викликаний ними стрес, підтверджений змінами в активності ГП, у рослин сої є незначним (Мордерер, Сорокіна, 2011).

Метою досліджень було перевірити участь АФК при розвитку фітотоксичної дії гербіциду інгібітора АЛС трибенурон-метилу. Характер зміни фітотоксичності гербіциду при дії прооксиданта H_2O_2 та антиоксиданта іонола вивчали проростках гороху (*Pisum sativum* L.) в умовах лабораторного досліду. Обробку H_2O_2 та іонолом проводили протягом 1 год. перед обробкою гербіцидом. На 10 добу пророщування гороху проводили зважування коренів та стебел проростків.

В результаті було показано, що при попередній обробці проростків прооксидантом H_2O_2 фітотоксичність гербіциду збільшувалась – на 15 та 9 % відповідно на кореня та стеблах. Навпаки ж при дії антиоксиданта іонола спостерігалось зниження фітотоксичності – на 10 % на коренях та 6% на стеблах проростків гороху.

Дана тенденція модифікації патогенезу, індукованого трибенурон-метилом свідчить про активну участь АФК в розвитку фітотоксичної дії гербіциду класу інгібіторів АЛС і підлягає подальшому вивченню.

УДК 631.523:631.527: 633.1

Січка С. М, аспірант

Інститут фізіології рослин і генетики НАН

E-mail: sichkar07@gmail.com

УСПАДКУВАННЯ ОЗНАК ДОВЖИНИ КОЛОСА ТА ЧИСЛА КОЛОСКІВ У КОЛОСІ У ГІБРИДІВ F_1 *TRITICUM SPELTA* L. \times *TRITICUM* *AESTIVUM* L.

Пшениця спельта (*Triticum spelta* L.) – вид плівчастої пшениці, геном якої A^vA^vBBDD близько споріднений з гексаплоїдною м'якою пшеницею (*Triticum aestivum* L.). Генетика м'яких пшениць, і зокрема спельти, вивчається з XIX століття. Встановлено низку генів, які контролюють морфологічні ознаки. Сучасні дослідження засвідчили, що фенотипові ознаки колоса у гексаплоїдних пшениць роду *Triticum* L. визначаються головними генами, які мають сильний плейотропний ефект на фенотип рослини і тому мають велике практичне значення. Разом з тим, характер успадкування морфологічних ознак у гібридів спельти з м'якою пшеницею досліджено недостатньо. У зв'язку з цим, метою наших досліджень було вивчення характеру успадкування ознак довжини колоса та числа колосків у колосі у простого та беккросних гібридів F_1 спельти з м'якою пшеницею. Вивчалися по 20 рослин простого та беккросних гібридів першого покоління таких комбінацій

(*T. spelta* × Подолянка), (Наталка × (*T. spelta* × Наталка)), (*T. spelta* × (Наталка × *T. spelta*))

При порівнянні рослин гібридів F_1 з рослинами батьківських форм було встановлено, що окремі досліджувані ознаки колоса проявляються неоднаково. Аналіз значень параметрів колоса батьківських форм та простого гібрида F_1 показав, що гени, які контролюють кількісні параметри ознак колоса спельти, зокрема його довжину та щільність, мають більш сильний вплив на ці ознаки, ніж аналогічні гени м'якої пшениці. При порівнянні ознак беккросних гібридів F_1 з ознаками батьківських форм було встановлено, що гібриди за показниками довжини колоса та числом колосків у колосі достовірно не відрізнялися від вихідних форм, хоча середні значення параметрів цих ознак у гібрида були вищими порівняно з батьківськими середніми. Збільшення дози генів м'якої пшениці у беккросних гібридів суттєво не вплинуло на значення параметрів колоса, а збільшення дози генів спельти у беккросних гібридів підвищує відмінності від м'якої пшениці і наближує значення параметрів колоса до ознак спельти.

Таким чином, довжина колоса у досліджених нами простого та беккросних гібридів F_1 перевершувала показники батьківських середніх значень та наближалася до довжини колоса спельти. Це може свідчити про адитивну взаємодію генів різних видів пшениці. Встановлено, що середнє число колосків у колосі у простого гібрида в поколінні F_1 достовірно перевищувало число колосків у батьківських форм, що також свідчить про адитивну взаємодію генів спельти та пшениці, які контролюють дану ознаку. Індекс щільності колоса у простого та беккросних гібридів F_1 був достовірно меншим цього показника м'якої пшениці та наближався до показників спельти, що свідчить про домінування гена/(ів) спельти при успадкуванні цієї ознаки у гібридів.

УДК 632.7:633.11

Стригун О. О., кандидат сільськогосподарських наук, керівник лабораторії ентомології та стійкості сільськогосподарських культур проти шкідників Інститут захисту рослин НААН

Судденко Ю. М., аспірант, молодший науковий співробітник відділу захисту рослин

Миронівський інститут пшениці імені В. М. Ремесла НААН

E-mail: suddenko.j@gmail.com

ВИДОВИЙ СКЛАД ШКІДЛИВОЇ ЕНТОМОФАУНИ АГРОБІОЦЕНОЗУ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В ПРАВОБЕРЕЖНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Серед причин, обмежуючих реалізацію потенційної продуктивності сортів пшениці озимої (порушення науково обґрунтованих сі-